

ਖੁਤਬਾ-ਏ-ਜੁਮਾ

ਮਿਤੀ: 25 ਮੁਹੱਰਰਮ ਉਲ ਹਰਾਮ 1448 ਹਿਜਰੀ ਮੁਤਾਬਿਕ 10 ਜੁਲਾਈ 2026 ਈਸਵੀ

ਅੱਲਾਹ ਦੇ ਹਾਂ (ਨਜ਼ਦੀਕ) ਉੱਚਾ ਮੁਕਾਮ ਕਿਵੇਂ ਪਾਈਏ?

ਸਾਰੀ ਤਾਰੀਫ਼ ਅੱਲ੍ਹਾ ਲਈ ਹੀ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਉਸੇ ਦੀ ਤਾਰੀਫ਼ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਉਸੇ ਤੋਂ ਮਦਦ ਮੰਗਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਉਸੇ ਤੋਂ ਮਾਫ਼ੀ (ਮਗਫ਼ਿਰਤ) ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ। ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਨਫ਼ਸ (ਮਨ) ਦੀਆਂ ਬੁਰਾਈਆਂ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਮਾੜੇ ਕਰਮਾਂ ਤੋਂ ਅੱਲ੍ਹਾ ਦੀ ਪਨਾਹ ਮੰਗਦੇ ਹਾਂ। ਜਿਸ ਨੂੰ ਅੱਲ੍ਹਾ ਹਿਦਾਇਤ (ਸਹੀ ਰਸਤਾ) ਦੇਵੇ, ਉਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਭਟਕਾਅ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ, ਅਤੇ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਹ ਭਟਕਾਅ ਦੇਵੇ, ਉਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਹਿਦਾਇਤ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ। ਅਤੇ ਮੈਂ ਗਵਾਹੀ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਅੱਲ੍ਹਾ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਸੱਚਾ ਪੂਜਣਯੋਗ (ਮਾਬੂਦ-ਏ-ਬਰਹੱਕ) ਨਹੀਂ, ਉਹ ਇਕੱਲਾ ਹੈ, ਉਸ ਦਾ ਕੋਈ ਸ਼ਰੀਕ (ਭਾਈਵਾਲ) ਨਹੀਂ, ਅਤੇ ਮੈਂ ਗਵਾਹੀ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਹਜ਼ਰਤ ਮੁਹੰਮਦ (ਸਲੱਲਾਹੁ ਅਲੈਹੀ ਵਸੱਲਮ) ਉਸ ਦੇ ਬੰਦੇ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਰਸੂਲ (ਪੈਗੰਬਰ) ਹਨ।

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ حَقَّ تَقَاتِهِ وَلَا تَمُوتُنَّ إِلَّا وَأَنْتُمْ مُسْلِمُونَ [آل عمران: 102]

(ਹੇ ਇਮਾਨ ਵਾਲਿਆਂ! ਅੱਲ੍ਹਾ ਤੋਂ ਡਰੋ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸ ਤੋਂ ਡਰਨ ਦਾ ਹੱਕ ਹੈ, ਅਤੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਮੌਤ ਨਾ ਆਵੇ ਪਰ ਇਸ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਮੁਸਲਮਾਨ ਹੋ।)

يَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ وَخَلَقَ مِنْهَا زَوْجَهَا وَبَثَّ مِنْهُمَا رِجَالًا كَثِيرًا وَنِسَاءً وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي تَسَاءَلُونَ بِهِ وَالْأَرْحَامَ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلَيْكُمْ رَقِيبًا [النساء: 1]

(ਹੇ ਲੋਕੋ! ਆਪਣੇ ਰੱਬ ਤੋਂ ਡਰੋ ਜਿਸ ਨੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇੱਕ ਜਾਨ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਸੇ ਤੋਂ ਉਸ ਦਾ ਜੋੜਾ ਬਣਾਇਆ, ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇਹਾਂ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਮਰਦ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ ਫੈਲਾ ਦਿੱਤੇ। ਅਤੇ ਉਸ ਅੱਲ੍ਹਾ ਤੋਂ ਡਰੋ ਜਿਸ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਤੁਸੀਂ ਇੱਕ-ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਮੰਗਦੇ ਹੋ, ਅਤੇ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ (ਨਾਤਿਆਂ) ਦਾ ਲਿਹਾਜ਼ ਰੱਖੋ, ਬੇਸ਼ੱਕ ਅੱਲ੍ਹਾ ਤੁਹਾਡੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।)

ਅੰਮਾ ਬਾਅਦ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ)। ਯਕੀਨਨ ਸਭ ਤੋਂ ਸੱਚੀ ਗੱਲ ਅੱਲ੍ਹਾ ਦੀ ਕਿਤਾਬ (ਕੁਰਆਨ) ਹੈ, ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਤਮ ਤਰੀਕਾ ਮੁਹੰਮਦ (ਸਲੱਲਾਹੁ ਅਲੈਹੀ ਵਸੱਲਮ) ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਮਾੜੇ ਕੰਮ (ਦੀਨ ਵਿੱਚ) ਨਵੀਆਂ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਗੱਲਾਂ ਹਨ, ਅਤੇ ਹਰ ਨਵੀਂ ਗੱਲ ਬਿਦਅਤ (ਕੁਰੀਤੀ) ਹੈ, ਅਤੇ ਹਰ ਬਿਦਅਤ ਗੁਮਰਾਹੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਹਰ ਗੁਮਰਾਹੀ ਜਹੰਨਮ (ਨਰਕ) ਵਿੱਚ ਲੈ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਹੈ।

ਹੇ ਮੁਸਲਮਾਨੇ! ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਸੁਭਾਅ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਫਿਤਰਤ ਵਿੱਚ ਇਹ ਗੱਲ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇੱਜ਼ਤ, ਸ਼ੋਹਰਤ ਅਤੇ ਉੱਚੇ ਮੁਕਾਮ ਨੂੰ ਪਸੰਦ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਇਹ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਦਿਲਾਂ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਮਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਦੁਨੀਆਂ ਉਸ ਨੂੰ ਚੰਗੇ ਨਾਮ ਨਾਲ ਯਾਦ ਰੱਖੇ। ਪਰ ਸੱਚੀ ਇੱਜ਼ਤ ਅਤੇ ਅਸਲੀ ਮੁਕਾਮ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਹਾਸਿਲ ਕਰਨ ਦੀ ਇੱਕ ਮੁਸਲਮਾਨ ਨੂੰ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਤਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਅੱਲ੍ਹਾ ਦੇ ਹਾਂ ਇੱਜ਼ਤ ਅਤੇ ਉੱਚਾ ਮਰਤਬਾ ਹਾਸਿਲ ਕਰਨਾ ਹੈ।

ਅੱਲ੍ਹਾ ਤਾਲਾ ਨੇ ਹਜ਼ਰਤ ਮੂਸਾ (ਅਲੈਹੀਸ ਸਲਾਮ) ਦੀ ਤਾਰੀਫ਼ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਫ਼ਰਮਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਅੱਲ੍ਹਾ ਦੇ ਹਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਬੜੀ ਇੱਜ਼ਤ, ਉੱਚਾ ਮੁਕਾਮ ਅਤੇ ਮਕਬੂਲੀਅਤ ਸੀ। ਉਹ ਅੱਲ੍ਹਾ ਦੇ ਹਾਂ ਬੜੇ ਵਾਕਾਰ (ਆਦਰਯੋਗ) ਸਨ:

وَكَانَ عِنْدَ اللَّهِ وَجِيهًا [الأحزاب: 69]

(ਅਤੇ ਉਹ ਅੱਲ੍ਹਾ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕ ਬੜੇ ਮਾਨ-ਸਨਮਾਨ (ਉੱਚੇ ਰੁਤਬੇ) ਵਾਲੇ ਸਨ।)

ਹਜ਼ਰਤ ਇਬਨ ਅੱਬਾਸ (ਰਜ਼ੀਅਲ੍ਹਾਹੁ ਅਨਹੁਮਾ) ਫ਼ਰਮਾਉਂਦੇ ਹਨ: "ਉਹ ਅੱਲ੍ਹਾ ਦੇ ਇੰਨੇ ਲਾਡਲੇ ਅਤੇ ਪਿਆਰੇ ਸਨ ਕਿ ਅੱਲ੍ਹਾ ਤੋਂ ਜੋ ਕੁਝ ਵੀ ਮੰਗਦੇ, ਅੱਲ੍ਹਾ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰ ਅਤਾ ਫ਼ਰਮਾ ਦਿੰਦਾ ਸੀ।"

ਅਤੇ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅੱਲ੍ਹਾ ਦੇ ਨਬੀ ਹਜ਼ਰਤ ਈਸਾ (ਅਲੈਹੀਸ ਸਲਾਮ) ਦਾ ਹਾਲ ਸੀ; ਅੱਲ੍ਹਾ ਤਾਲਾ ਦਾ ਫ਼ਰਮਾਨ ਹੈ:

إِذْ قَالَتِ الْمَلَائِكَةُ يَا مَرْيَمُ إِنَّ اللَّهَ يُبَشِّرُكِ بِكَلِمَةٍ مِنْهُ اسْمُهُ الْمَسِيحُ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ وَجِيهًا فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَمِنَ الْمُقَرَّبِينَ [آل عمران: 45]

(ਜਦੋਂ ਫ਼ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ: ਹੇ ਮਰੀਅਮ! ਬੇਸ਼ੱਕ ਅੱਲ੍ਹਾ ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਪਣੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਇੱਕ ਕਲਮੇ (ਬਚਨ) ਦੀ ਖੁਸ਼ਖ਼ਬਰੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਨਾਮ ਮਸੀਹ ਈਸਾ ਇਬਨ-ਏ-ਮਰੀਅਮ ਹੋਵੇਗਾ, ਉਹ ਦੁਨੀਆਂ ਅਤੇ ਆਖ਼ਰਤ (ਪ੍ਰਲੋਕ) ਵਿੱਚ ਮਾਨ-ਸਨਮਾਨ ਵਾਲਾ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅੱਲ੍ਹਾ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ (ਮੁਕਰੱਬ) ਬੰਦਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹੋਵੇਗਾ।)

ਅਤੇ ਇਹੀ ਹਾਲ ਨਬੀ ਕਰੀਮ (ਸਲੱਲ੍ਹਾਹੁ ਅਲੈਹੀ ਵਸੱਲਮ) ਦਾ ਸੀ, ਅੱਲ੍ਹਾ ਤਾਲਾ ਦੇ ਹਾਂ ਆਪ (ਸਲ.) ਦਾ ਮਰਤਬਾ, ਸ਼ਰਫ਼ ਅਤੇ ਜਾਹ-ਓ-ਜਲਾਲ ਬੇਹੱਦ ਉੱਚਾ ਸੀ, ਇਸੇ ਲਈ ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਅੱਲ੍ਹਾ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਨਬੀ (ਸਲ.) ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਵੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਅੱਲ੍ਹਾ ਤਾਲਾ ਨੇ ਫ਼ਰਮਾਇਆ:

(ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਡੀ ਖ਼ਾਤਰ ਤੁਹਾਡਾ ਜ਼ਿਕਰ (ਨਾਮ) ਉੱਚਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।) [الشّرح: 4] وَرَفَعْنَا لَكَ ذِكْرَكَ

ਹੇ ਮੁਸਲਮਾਨੇ! ਅੱਲ੍ਹਾ ਦੇ ਹਾਂ ਇੱਜ਼ਤ ਅਤੇ ਉੱਚਾ ਮੁਕਾਮ ਹਾਸਿਲ ਕਰਨ ਦੀ ਚਾਹਤ (ਹਿਰਸ) ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਰਸੂਲੁੱਲਾ (ਸਲੱਲਾਹੁ ਅਲੈਹੀ ਵਸੱਲਮ) ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਹਾਬਾ ਦੇ ਦਰਮਿਆਨ ਸਪਸ਼ਟ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਫਰਮਾਇਆ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਵੱਲ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਹਾਸਿਲ ਕਰਨ ਦੀ ਤਰਜੀਬ (ਸ਼ੌਕ) ਦਿਵਾਈ।

ਚੁਣਾਂਚਿ, ਹਜ਼ਰਤ ਅਨਸ (ਰਜ਼ੀਅਲ੍ਹਾਹੂ ਅਨਹੁ) ਤੋਂ ਰਿਵਾਇਤ ਹੈ: ਪਿੰਡ (ਦੀਹਾਤ) ਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਾਮ 'ਜ਼ਾਹਿਰ' ਸੀ, ਉਹ ਨਬੀ ਕਰੀਮ (ਸਲ.) ਦੀ ਖ਼ਿਦਮਤ ਵਿੱਚ ਪਿੰਡ ਦੇ ਤੋਹਫ਼ੇ ਲਿਆਇਆ ਕਰਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਨਬੀ ਕਰੀਮ (ਸਲ.) ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਮੁਹੱਬਤ ਫਰਮਾਉਂਦੇ ਸਨ, ਉਹ ਦੇਖਣ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਧਾਰਨ (ਬਦਸ਼ੂਰਤ) ਆਦਮੀ ਸਨ। ਇੱਕ ਦਿਨ ਨਬੀ ਕਰੀਮ (ਸਲ.) ਉਹਨਾਂ ਕੋਲ ਤਸ਼ਰੀਫ਼ ਲਿਆਏ ਜਦੋਂ ਉਹ ਆਪਣਾ ਸਾਮਾਨ ਵੇਚ ਰਹੇ ਸਨ, ਆਪ (ਸਲ.) ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪਿੱਛੋਂ ਆ ਕੇ ਗਲਵਕਤੀ ਪਾ ਲਈ (ਗਲੇ ਲਗਾ ਲਿਆ) ਅਤੇ ਉਹ ਆਪ (ਸਲ.) ਨੂੰ ਦੇਖ ਨਹੀਂ ਪਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਨਬੀ (ਸਲ.) ਨੇ ਮਜ਼ਾਕ ਵਿੱਚ ਫਰਮਾਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ:

«مَنْ يَشْتَرِي هَذَا الْعَبْدَ؟» ("ਇਸ ਗੁਲਾਮ ਨੂੰ ਕੌਣ ਖ਼ਰੀਦੇਗਾ?") ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਅਰਜ਼ ਕੀਤੀ: "ਹੇ ਅੱਲ੍ਹਾ ਦੇ ਰਸੂਲ! ਫਿਰ ਤਾਂ ਅੱਲ੍ਹਾ ਦੀ ਕਸਮ, ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਕੀਮਤ (ਬੇਕਦਰਾ) ਪਾਓਗੇ।" ਤਾਂ ਨਬੀ (ਸਲ.) ਨੇ ਫਰਮਾਇਆ: «بَلْ أَنْتَ عِنْدَ اللَّهِ غَالٍ» ("ਨਹੀਂ, ਬਲਕਿ ਤੂੰ ਅੱਲ੍ਹਾ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕ ਬਹੁਤ ਕੀਮਤੀ (ਮਹਿੰਗਾ) ਹੈਂ") (ਇਸ ਹਦੀਸ ਨੂੰ ਇਮਾਮ ਤਿਰਮਿਜ਼ੀ ਨੇ 'ਅਲ-ਸਮਾਇਲ' ਵਿੱਚ ਰਿਵਾਇਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅੱਲਾਮਾ ਅਲਬਾਨੀ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸਹੀਹ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ)।

ਰਸੂਲੁੱਲਾ (ਸਲੱਲਾਹੁ ਅਲੈਹੀ ਵਸੱਲਮ) ਦੇ ਸਹਾਬਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੋਰ ਸਹਾਬੀ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 'ਜੁਲੈਬੀਬ' ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਉਹ ਵੀ ਦੇਖਣ ਵਿੱਚ ਸਾਧਾਰਨ (ਬਦਸ਼ਕਲ) ਸਨ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਰਸੂਲੁੱਲਾ (ਸਲ.) ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਦੀ (ਵਿਆਹ) ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ, ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਅਰਜ਼ ਕੀਤੀ: "ਫਿਰ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਗ਼ੈਰ-ਮਕਬੂਲ (ਬੇਕਦਰਾ) ਪਾਓਗੇ (ਯਾਨੀ ਕੋਈ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਸ਼ਾਦੀ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ)।" ਇਸ 'ਤੇ ਆਪ (ਸਲ.) ਨੇ ਫਰਮਾਇਆ:

«غَيْرَ أَنَّكَ عِنْدَ اللَّهِ لَسْتَ بِكَاسِدٍ» ("ਪਰ ਤੂੰ ਅੱਲ੍ਹਾ ਦੇ ਹਾਂ ਬੇਕੀਮਤ (ਨਾ-ਮਕਬੂਲ) ਨਹੀਂ ਹੈਂ") ਚੁਣਾਂਚਿ ਆਪ (ਸਲ.) ਨੇ ਖ਼ੁਦ ਇੱਕ ਅੰਸਾਰੀ ਖ਼ਾਤੂਨ (ਔਰਤ) ਨਾਲ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਨਿਕਾਹ ਪੜ੍ਹਾ ਦਿੱਤਾ। (ਇਸ ਹਦੀਸ ਨੂੰ ਇਮਾਮ ਅਬੂ ਯਅਲਾ ਨੇ ਰਿਵਾਇਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅੱਲਾਮਾ ਅਲਬਾਨੀ ਨੇ ਸਹੀਹ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ)।

ਇਹ ਹੈ ਉਹ ਇੱਜ਼ਤ ਅਤੇ ਹਕੀਕੀ ਮੰਜ਼ਿਲ ਜਿਸ ਦੇ ਹਾਸਿਲ ਕਰਨ ਦੀ ਇੱਕ ਮੁਸਲਮਾਨ ਨੂੰ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹੀ ਉਹ ਮੁਕਾਬਲੇ ਦਾ ਮੈਦਾਨ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ-ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਨਿਕਲਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਤਾਰੀਫ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਅੱਲ੍ਹਾ ਤਾਲਾ ਦਾ ਫਰਮਾਨ ਹੈ:

وَفِي ذَلِكَ فَلْيَتَنَافَسِ الْمُتَنَافِسُونَ [المطففين: 26]

(ਅਤੇ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਵਾਲੇ ਇਸ (ਨੇਮਤ) ਦੇ ਹਾਸਿਲ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ-ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ।)

ਵਹੁਬ ਬਿਨ ਅਲ-ਵਰਦ (ਰਹਿਮਾਹੁਲੱਲਾ) ਫਰਮਾਉਂਦੇ ਹਨ:

«إِنْ اسْتَطَعْتَ أَنْ لَا يَسْبِقَكَ إِلَى اللَّهِ أَحَدٌ فَأَفْعَلْ» (“ਜੇਕਰ ਤੂੰ ਇਹ ਸਮਰੱਥਾ (ਇਸਤਤਾਰਤ) ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅੱਲ੍ਹਾ ਵੱਲ (ਨੇਕੀਆਂ ਦੀ ਦੌੜ ਵਿੱਚ) ਤੇਰੇ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਕੋਈ ਨਾ ਨਿਕਲੇ, ਤਾਂ ਅਜਿਹਾ ਜ਼ਰੂਰ ਕਰ।”)

ਹੇ ਮੁਸਲਮਾਨੇ! ਅੱਲ੍ਹਾ ਦੀ ਬਾਰਗਾਹ ਵਿੱਚ ਇੱਜ਼ਤਦਾਰ ਅਤੇ ਬੁਲੰਦ ਮਰਤਬੇ ਵਾਲੇ ਹੋਣ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਫ਼ਜ਼ੀਲਤ ਇਹ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਅੱਲ੍ਹਾ ਰੱਬੁਲ ਇੱਜ਼ਤ ਖ਼ੁਦ ਉਸ ਬੰਦੇ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ-ਏ-ਖ਼ੈਰ (ਚੰਗੀ ਚਰਚਾ) ਆਮ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਕਾਇਨਾਤ (ਸੰਸਾਰ) ਵਿੱਚ ਉਸ ਦਾ ਨਾਮ ਬੁਲੰਦ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਖ਼ਾਸ ਕੁਰਬ (ਨੇੜਤਾ) ਨਾਲ ਨਿਵਾਜ਼ ਕੇ ਖ਼ੁਦ ਉਸ ਦੇ ਬੇਹੱਦ ਨੇੜੇ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਚੁਣਾਂਚਿ ਹਜ਼ਰਤ ਅਬੂ ਹੁਰੈਰਾ (ਰਜ਼ੀਅੱਲ੍ਹਾਹੂ ਅਨਹੁ) ਤੋਂ ਰਿਵਾਇਤ ਹੈ ਕਿ ਨਬੀ ਕਰੀਮ (ਸਲੱਲ੍ਹਾਹੂ ਅਲੈਹੀ ਵਸੱਲਮ) ਨੇ ਫ਼ਰਮਾਇਆ: ਅੱਲ੍ਹਾ ਤਾਲਾ ਫ਼ਰਮਾਉਂਦਾ ਹੈ:

«يَقُولُ اللَّهُ تَعَالَى: أَنَا عِنْدَ ظَنِّ عَبْدِي بِي، وَأَنَا مَعَهُ إِذَا ذَكَرَنِي، فَإِنْ ذَكَرَنِي فِي نَفْسِهِ ذَكَرْتُهُ فِي نَفْسِي، وَإِنْ ذَكَرَنِي فِي مَلَأٍ خَيْرٍ مِنْهُمْ، وَإِنْ تَقَرَّبَ إِلَيَّ بِشَيْءٍ تَقَرَّبْتُ إِلَيْهِ ذِرَاعًا، وَإِنْ تَقَرَّبَ إِلَيَّ ذِرَاعًا تَقَرَّبْتُ إِلَيْهِ بَاعًا، وَإِنْ أَتَانِي يَمْشِي أَتَيْتُهُ هَرْوَلَةً» [مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ]

(“ਅੱਲ੍ਹਾ ਤਾਲਾ ਫ਼ਰਮਾਉਂਦਾ ਹੈ: ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਬੰਦੇ ਦੇ ਉਸ ਗੁਮਾਨ (ਸੋਚ) ਦੇ ਮੁਤਾਬਿਕ ਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਜੋ ਉਹ ਮੇਰੇ ਬਾਰੇ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਮੈਂ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੁੰਦਾ ਹਾਂ। ਜੇ ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮਨ (ਦਿਲ) ਵਿੱਚ ਯਾਦ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੈਂ ਵੀ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਯਾਦ ਕਰਦਾ ਹਾਂ, ਅਤੇ ਜੇ ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਕਿਸੇ ਸਭਾ (ਜਮਾਤ) ਵਿੱਚ ਯਾਦ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੈਂ ਉਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਯਾਦ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਤੋਂ ਬਿਹਤਰ ਹੈ (ਯਾਨੀ ਫ਼ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦੀ ਸਭਾ)। ਅਤੇ ਜੇ ਉਹ ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਇੱਕ ਗਿੱਠ ਨੇੜੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੈਂ ਉਸ ਵੱਲ ਇੱਕ ਹੱਥ ਨੇੜੇ ਜਾਂਦਾ ਹਾਂ, ਅਤੇ ਜੇ ਉਹ ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਇੱਕ ਹੱਥ ਨੇੜੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੈਂ ਉਸ ਵੱਲ ਦੋ ਹੱਥ (ਬਾਂਹ) ਨੇੜੇ ਜਾਂਦਾ ਹਾਂ, ਅਤੇ ਜੇ ਉਹ ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਚੱਲ ਕੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੈਂ ਉਸ ਵੱਲ ਦੌੜ ਕੇ ਆਉਂਦਾ ਹਾਂ।”) (ਸਹੀਹ ਬੁਖਾਰੀ, ਸਹੀਹ ਮੁਸਲਿਮ)

ਅੱਲ੍ਹਾ ਦੇ ਹਾਂ ਆਦਰਯੋਗ (معزز) ਅਤੇ ਉੱਚੇ ਮਰਤਬੇ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲ ਅੱਲ੍ਹਾ ਮੁਹੱਬਤ ਫ਼ਰਮਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਆਸਮਾਨ ਤੇ ਧਰਤੀ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੀ ਮੁਹੱਬਤ ਫੈਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਹ ਅੱਲ੍ਹਾ ਦਾ ਸਾਥ (معيّت), ਉਸ ਦੀ ਹਿਫ਼ਾਜ਼ਤ ਅਤੇ ਮਦਦ (نصرت) ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।

ਹਜ਼ਰਤ ਅਬੂ ਹੁਰੈਰਾ (ਰਜ਼ੀਅੱਲ੍ਹਾਹੂ ਅਨਹੁ) ਤੋਂ ਰਿਵਾਇਤ ਹੈ ਕਿ ਰਸੂਲੁੱਲਾ (ਸਲੱਲ੍ਹਾਹੂ ਅਲੈਹੀ ਵਸੱਲਮ) ਨੇ ਫ਼ਰਮਾਇਆ:

«إِنَّ اللَّهَ تَبَارَكَ وَتَعَالَى إِذَا أَحَبَّ عَبْدًا نَادَى جِبْرِيلَ: إِنَّ اللَّهَ قَدْ أَحَبَّ فُلَانًا فَأَحِبَّهُ، فَيَحِبُّهُ جِبْرِيلُ، ثُمَّ يُنَادِي جِبْرِيلُ فِي السَّمَاءِ: إِنَّ اللَّهَ قَدْ أَحَبَّ فُلَانًا فَأَحِبُّوهُ، فَيَحِبُّهُ أَهْلُ السَّمَاءِ، وَيُوضَعُ لَهُ الْقَبُولُ فِي الْأَرْضِ» [مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ]

(“ਬੇਸ਼ੱਕ ਅੱਲ੍ਹਾ ਤਾਲਾ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਬੰਦੇ ਨਾਲ ਮੁਹੱਬਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਜਿਬਰਈਲ (ਅਲੈਹੀਸ ਸਲਾਮ) ਨੂੰ ਪੁਕਾਰ ਕੇ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ: 'ਅੱਲ੍ਹਾ ਫਲਾਨੇ ਬੰਦੇ ਨਾਲ ਮੁਹੱਬਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤੂੰ ਵੀ ਉਸ ਨਾਲ ਮੁਹੱਬਤ ਕਰ', ਤਾਂ ਜਿਬਰਈਲ ਉਸ ਨਾਲ ਮੁਹੱਬਤ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪੈਂਦੇ ਹਨ। ਫਿਰ ਜਿਬਰਈਲ ਆਸਮਾਨ ਵਿੱਚ ਹੋਕਾ (ਮੁਨਾਦੀ) ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ: 'ਅੱਲ੍ਹਾ ਫਲਾਨੇ ਨਾਲ ਮੁਹੱਬਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ

ਤੁਸੀਂ ਸਾਰੇ ਵੀ ਉਸ ਨਾਲ ਮੁਹੱਬਤ ਕਰੋ, ਤਾਂ ਆਸਮਾਨ ਵਾਲੇ ਉਸ ਨਾਲ ਮੁਹੱਬਤ ਕਰਨ ਲੱਗ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਫਿਰ ਧਰਤੀ ਵਾਲਿਆਂ (ਇਨਸਾਨਾਂ) ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੀ ਮਕਬੂਲੀਅਤ (ਆਦਰ) ਆਮ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।” (ਸਹੀਹ ਬੁਖਾਰੀ, ਸਹੀਹ ਮੁਸਲਿਮ)

ਅੱਲ੍ਹਾ ਦੇ ਹਾਂ ਉੱਚਾ ਮੁਕਾਮ ਪਾਉਣ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਹ ਕਿਸੇ ਚੀਜ਼ 'ਤੇ ਅੱਲ੍ਹਾ ਦੀ ਕਸਮ ਖਾ ਲਵੇ, ਤਾਂ ਅੱਲ੍ਹਾ ਉਸ ਦੀ ਕਸਮ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰ ਪੂਰਾ ਫ਼ਰਮਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ; ਇਹ ਉਸ ਦੀ ਇੱਜ਼ਤ-ਅਫ਼ਜ਼ਾਈ, ਉਸ ਦੀ ਸ਼ਾਨ ਦੇ ਆਦਰ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਮਰਤਬੇ ਦੀ ਬੁਲੰਦੀ (ਉੱਚਾਈ) ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਹਜ਼ਰਤ ਅਬੂ ਹੁਰੈਰਾ (ਰਜ਼ੀਅਲ੍ਹਾਹੂ ਅਨਹੂ) ਤੋਂ ਰਿਵਾਇਤ ਹੈ ਕਿ ਰਸੂਲੁੱਲਾ (ਸਲੱਲਾਹੂ ਅਲੈਹੀ ਵਸੱਲਮ) ਨੇ ਫ਼ਰਮਾਇਆ:

«رُبَّ أَشْعَثٍ مَذْفُوعٍ بِالْأَبْوَابِ، لَوْ أَقْسَمَ عَلَى اللَّهِ لِأَبْرَهُ» [رَوَاهُ مُسْلِمٌ]

(“ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਖਿੰਡੇ ਹੋਏ ਵਾਲਾਂ ਵਾਲੇ (ਪਰਾਗੰਦਾ ਹਾਲ) ਅਤੇ ਦਰਵਾਜ਼ਿਆਂ ਤੋਂ ਦੁਰਕਾਰੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਅਜਿਹੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਹ ਅੱਲ੍ਹਾ ਦੇ ਭਰੋਸੇ ਕਸਮ ਖਾ ਲੈਣ, ਤਾਂ ਅੱਲ੍ਹਾ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਕਸਮ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰ ਪੂਰਾ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।”) (ਇਸ ਹਦੀਸ ਨੂੰ ਇਮਾਮ ਮੁਸਲਿਮ ਨੇ ਰਿਵਾਇਤ ਕੀਤਾ ਹੈ)

ਅੱਲ੍ਹਾ ਤਾਲਾ ਮੇਰੇ ਅਤੇ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਕੁਰਆਨ-ਏ-ਅਜ਼ੀਮ ਵਿੱਚ ਬਰਕਤ ਅਤਾ ਫ਼ਰਮਾਵੇ, ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਤੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਆਇਤਾਂ ਅਤੇ ਹਿਕਮਤ (ਸਿਆਣਪ) ਭਰੀਆਂ ਨਸੀਹਤਾਂ ਤੋਂ ਫ਼ਾਇਦਾ ਪਹੁੰਚਾਵੇ। ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਇਹ ਗੱਲ ਕਹਿੰਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਲਈ ਤੇ ਤੁਹਾਡੇ ਸਾਰਿਆਂ ਲਈ ਹਰ ਗੁਨਾਹ ਤੋਂ ਅੱਲ੍ਹਾ ਤੋਂ ਮਾਫ਼ੀ (ਮਗਫ਼ਿਰਤ) ਮੰਗਦਾ ਹਾਂ, ਇਸ ਲਈ ਤੁਸੀਂ ਵੀ ਉਸੇ ਤੋਂ ਮਾਫ਼ੀ ਮੰਗੋ, ਬੇਸ਼ੱਕ ਉਹ ਬਹੁਤ ਬਖ਼ਸ਼ਿਸ਼ਦਾਰ ਅਤੇ ਬੇਹੱਦ ਰਹਿਮ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੈ।

ਦੂਜਾ ਖ਼ੁਤਬਾ

ਸਾਰੀ ਤਾਰੀਫ਼ ਅੱਲ੍ਹਾ ਲਈ ਹੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਦਰੂਦ-ਓ-ਸਲਾਮ ਹੋਵੇ ਉਸ ਹਸਤੀ (ਹਜ਼ਰਤ ਮੁਹੰਮਦ ਸਲ.) 'ਤੇ ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੋਈ ਨਬੀ ਨਹੀਂ। ਅਤੇ ਮੈਂ ਗਵਾਹੀ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਅੱਲ੍ਹਾ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਸੱਚਾ ਪੂਜਣਯੋਗ (ਮਾਬੂਦ-ਏ-ਬਰਹੱਕ) ਨਹੀਂ, ਉਹ ਇਕੱਲਾ ਹੈ, ਉਸ ਦਾ ਕੋਈ ਸ਼ਰੀਕ (ਭਾਈਵਾਲ) ਨਹੀਂ, ਅਤੇ ਮੈਂ ਗਵਾਹੀ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਹਜ਼ਰਤ ਮੁਹੰਮਦ (ਸਲੱਲਾਹੂ ਅਲੈਹੀ ਵਸੱਲਮ) ਉਸ ਦੇ ਬੰਦੇ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਰਸੂਲ (ਪੈਗੰਬਰ) ਹਨ।

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَقُولُوا قَوْلًا سَدِيدًا * يُصْلِحْ لَكُمْ أَعْمَالَكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ
وَمَنْ يُطِيعِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَقَدْ فَازَ فَوْزًا عَظِيمًا [الأحزاب: 70 - 71]

(ਹੇ ਇਮਾਨ ਵਾਲੀਓ! ਅੱਲ੍ਹਾ ਤੋਂ ਡਰੋ ਅਤੇ ਸਿੱਧੀ (ਸੱਚੀ) ਗੱਲ ਕਿਹਾ ਕਰੋ। ਉਹ ਤੁਹਾਡੇ ਕਰਮਾਂ (اعمال) ਨੂੰ ਸੁਧਾਰ ਦੇਵੇਗਾ ਅਤੇ ਤੁਹਾਡੇ ਗੁਨਾਹ ਮਾਫ਼ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਜਿਸ ਨੇ ਵੀ ਅੱਲ੍ਹਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਰਸੂਲ ਦੀ ਆਗਿਆਕਾਰੀ (اطاعت) ਕੀਤੀ, ਤਾਂ ਯਕੀਨਨ ਉਸ ਨੇ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਕਾਮਯਾਬੀ ਹਾਸਿਲ ਕਰ ਲਈ।)

ਅੰਮਾ ਬਾਅਦ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ)। ਅੱਲ੍ਹਾ ਤਾਲਾ ਦੇ ਹਾਂ ਬੁਲੰਦ ਮੁਕਾਮ ਅਤੇ ਇੱਜ਼ਤ-ਓ-ਮੰਜ਼ਿਲ ਪਾਉਣ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਤਮ ਰਸਤਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਬੰਦਾ ਹਮੇਸ਼ਾ ਅੱਲ੍ਹਾ ਦੀ ਯਾਦ (ਯਾਦ-ਏ-ਇਲਾਹੀ) ਵਿੱਚ ਮਗਨ ਰਹੇ, ਉਸੇ ਦੇ ਜ਼ਿਕਰ ਨਾਲ ਦਿਲ ਦਾ ਸਕੂਨ ਤਲਾਸ਼ ਕਰੇ, ਆਪਣੇ ਦਿਲ ਅਤੇ ਜ਼ਬਾਨ ਨੂੰ ਅੱਲ੍ਹਾ ਦੀ ਵਡਿਆਈ (ਬੁਰਿਆਈ) ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਅਜ਼ਮਤ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਨਾਲ ਤਰ-ਓ-ਤਾਜ਼ਾ ਰੱਖੇ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪਾਕੀਜ਼ਾ ਨਾਮਾਂ ਤੇ ਸਿਫਤਾਂ (صفات) ਦਾ ਲਗਾਤਾਰ ਜਾਪ (ਵਿਰਦ) ਕਰਦਾ ਰਹੇ। ਅੱਲ੍ਹਾ ਤਾਲਾ ਦਾ ਫ਼ਰਮਾਨ ਹੈ:

فَاذْكُرُونِي أَذْكُرْكُمْ [البقرة: 152]

(ਸੇ ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰੋ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਾਂਗਾ।) ਅਤੇ ਹਦੀਸ-ਏ-ਕੁਦਸੀ ਵਿੱਚ ਅੱਲ੍ਹਾ ਤਾਲਾ ਨੇ ਫ਼ਰਮਾਇਆ:

«وَأَنَا مَعَهُ إِذَا ذُكِرْتَنِي» (“ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੈਂ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੁੰਦਾ ਹਾਂ।”)

ਅੱਲ੍ਹਾ ਦੇ ਹਾਂ ਬੁਲੰਦ ਮੁਕਾਮ (ਉੱਚਾ ਰੁਤਬਾ) ਅਤੇ ਇੱਜ਼ਤ-ਓ-ਮੰਜ਼ਿਲ ਪਾਉਣ ਦਾ ਇੱਕ ਰਸਤਾ ਇਹ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਮਨੁੱਖ ਅੱਲ੍ਹਾ ਨੂੰ ਰਾਜ਼ੀ ਕਰਨ ਦੀ ਭਰਪੂਰ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੇ; ਵਾਜ਼ਿਬਾਤ (ਫ਼ਰਜ਼ਾਂ) ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਪੂਰਾ ਕਰੇ, ਨਫ਼ਲੀ (ਵਾਧੂ) ਨੇਕ ਕੰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਧ-ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਹਿੱਸਾ ਲਵੇ, ਗੁਨਾਹਾਂ ਅਤੇ ਹਰਾਮ ਕੰਮਾਂ ਤੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਦੂਰ ਰਹੇ ਅਤੇ ਨਾ-ਪਸੰਦ ਗੱਲਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਆਪਣਾ ਪੱਲਾ ਬਚਾ ਕੇ ਰੱਖੇ।

ਚੁਣਾਂਚਿ, ਹਜ਼ਰਤ ਅਬੂ ਹੁਰੈਰਾ (ਰਜ਼ੀਅਲ੍ਹਾਹੂ ਅਨਹੁ) ਤੋਂ ਰਿਵਾਇਤ ਹੈ ਕਿ ਰਸੂਲੁੱਲਾ (ਸਲੱਲਾਹੂ ਅਲੈਹੀ ਵਸੱਲਮ) ਨੇ ਫ਼ਰਮਾਇਆ:

«إِنَّ اللَّهَ قَالَ: مَنْ عَادَى لِي وَلِيًّا فَقَدْ آذَنْتُهُ بِالْحَرْبِ، وَمَا تَقَرَّبَ إِلَيَّ عَبْدِي بِشَيْءٍ أَحَبَّ إِلَيَّ مِمَّا افْتَرَضْتُ عَلَيْهِ، وَمَا يَزَالُ عَبْدِي يَتَقَرَّبُ إِلَيَّ بِالنَّوَافِلِ حَتَّى أُحِبَّهُ، فَإِذَا أَحْبَبْتُهُ كُنْتُ سَمْعَهُ الَّذِي يَسْمَعُ بِهِ، وَبَصَرَهُ الَّذِي يُبْصِرُ بِهِ، وَيَدَهُ الَّتِي يَبْطِشُ بِهَا، وَرِجْلَهُ الَّتِي يَمْشِي بِهَا، وَإِنْ سَأَلَنِي لَأُعْطِيَنَّهُ، وَلَنْ اسْتَعَاذَنِي لِأُعِيذَنَّهُ» [رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ]

(“ਅੱਲ੍ਹਾ ਤਾਲਾ ਫ਼ਰਮਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਨੇ ਮੇਰੇ ਕਿਸੇ ਵਲੀ (ਪਿਆਰੇ ਬੰਦੇ) ਨਾਲ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਕੀਤੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਮੇਰੇ ਵੱਲੋਂ ਜੰਗ ਦਾ ਐਲਾਨ ਹੈ। ਅਤੇ ਮੇਰਾ ਬੰਦਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਇਬਾਦਤਾਂ ਰਾਹੀਂ ਮੇਰੀ ਨੇੜਤਾ (ਕੁਰਬ) ਹਾਸਿਲ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਇਬਾਦਤ ਮੈਨੂੰ ਉਸ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪਸੰਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਮੈਂ ਉਸ 'ਤੇ ਫ਼ਰਜ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ (ਯਾਨੀ ਫ਼ਰਜ਼ ਇਬਾਦਤਾਂ ਜਿਵੇਂ ਨਮਾਜ਼, ਰੋਜ਼ਾ, ਹੱਜ, ਜਕਾਤ ਮੈਨੂੰ ਬਹੁਤ ਪਸੰਦ ਹਨ)। ਅਤੇ ਮੇਰਾ ਬੰਦਾ ਫ਼ਰਜ਼ ਅਦਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਫ਼ਲ ਇਬਾਦਤਾਂ ਰਾਹੀਂ ਮੇਰੇ ਇੰਨਾ ਨੇੜੇ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਉਸ ਨਾਲ ਮੁਹੱਬਤ ਕਰਨ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ ਹਾਂ। ਫਿਰ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਉਸ ਨਾਲ ਮੁਹੱਬਤ ਕਰਨ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਮੈਂ ਉਸ ਦਾ ਕੰਨ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹਾਂ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹ ਸੁਣਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਦੀ ਅੱਖ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹਾਂ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹ ਦੇਖਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਦਾ ਹੱਥ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹਾਂ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹ ਫੜਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਦਾ ਪੈਰ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹਾਂ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹ ਚੱਲਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਉਹ ਮੇਰੇ ਤੋਂ ਮੰਗਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੈਂ ਉਸ ਨੂੰ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ, ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਉਹ ਕਿਸੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਜਾਂ ਸੈਤਾਨ ਤੋਂ ਮੇਰੀ ਪਨਾਹ ਮੰਗਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੈਂ ਉਸ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਦਾ ਹਾਂ।”) (ਇਸ ਹਦੀਸ ਨੂੰ ਇਮਾਮ ਬੁਖਾਰੀ ਨੇ ਰਿਵਾਇਤ ਕੀਤਾ ਹੈ)

ਅੱਲ੍ਹਾ ਦੇ ਹਾਂ ਬੁਲੰਦ ਮੁਕਾਮ ਅਤੇ ਇੱਜ਼ਤ-ਓ-ਮੰਜ਼ਿਲ ਪਾਉਣ ਦੇ ਰਸਤਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਰਸਤਾ: ਲਾਹੇਵੰਦ ਇਲਮ (ਨਾਫ਼ੇਅ ਇਲਮ/ਗਿਆਨ) ਸਿੱਖਣਾ, ਉਸ 'ਤੇ ਅਮਲ ਕਰਨਾ, ਉਸ ਨੂੰ ਫੈਲਾਉਣਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਚਾਹਤ ਰੱਖਣਾ ਹੈ; ਤਾਂ ਜੋ ਮੁਸਲਮਾਨ ਨੂੰ ਅੱਲ੍ਹਾ ਤਾਲਾ ਦੀ ਪਛਾਣ ਦਾ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਹਿੱਸਾ ਹਾਸਿਲ ਹੋ ਜਾਵੇ, ਜੋ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਪਵਿੱਤਰ ਨਾਮਾਂ (اسماء حسنى) ਅਤੇ ਉੱਚੀਆਂ ਸਿਫਤਾਂ

(صفاتِ عاليه) ਦਾ ਗਿਆਨ ਹਾਸਿਲ ਕਰਨ, ਅਤੇ ਇਹ ਜਾਣਨ ਨਾਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅੱਲ੍ਹਾ ਕਿਸ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਪਸੰਦ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸ ਨੂੰ ਨਾ-ਪਸੰਦ, ਅਤੇ ਕਿਹੜੀ ਚੀਜ਼ ਉਸ ਦੇ ਨੇੜੇ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਹੜੀ ਉਸ ਤੋਂ ਦੂਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਅੱਲ੍ਹਾ ਤਾਲਾ ਦਾ ਫ਼ਰਮਾਨ ਹੈ:

يَرْفَعُ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا مِنْكُمْ وَالَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ دَرَجَاتٍ [المجادلة: 11]

(“ਤੁਹਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਜਿਹੜੇ ਲੋਕ ਇਮਾਨ ਲਿਆਏ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਲਮ (ਗਿਆਨ) ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਅੱਲ੍ਹਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਰਜੇ ਬੁਲੰਦ ਕਰੇਗਾ।”)

ਅੱਲ੍ਹਾ ਦੇ ਬੰਦਿਓ। ਇੱਥੇ ਇਹ ਗੱਲ ਖ਼ਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਪੱਕੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਲਈ ਇਹ ਜਾਇਜ਼ (ਰਵਾ) ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਦੁਆ ਮੰਗਦੇ ਹੋਏ ਅੰਬੀਆ-ਏ-ਕਰਾਮ (ਪੈਗੰਬਰਾਂ) ਜਾਂ ਸਾਲਿਹੀਨ (ਨੇਕ ਪੁਰਸ਼ਾਂ) ਦੇ ਜਾਹ-ਓ-ਮਰਤਬੇ (ਰੁਤਬੇ) ਦਾ ਵਸੀਲਾ ਅਖ਼ਤਿਆਰ ਕਰੇ। ਚੁਣਾਂਚਿ, ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਦਰੁਸਤ (ਸਹੀ) ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ: 'ਏ ਅੱਲ੍ਹਾ! ਮੈਂ ਤੇਰੇ ਤੋਂ ਮੁਹੰਮਦ (ਸਲ.) ਜਾਂ ਫਲਾਣੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਦੇ ਜਾਹ-ਓ-ਮੰਜ਼ਿਲ ਦੇ ਵਾਸਤੇ (ਸਦਕੇ) ਨਾਲ ਮੰਗਦਾ ਹਾਂ'

ਇਸ ਦੀ ਵਜ੍ਹਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਸਹਾਬਾ-ਏ-ਕਰਾਮ (ਰਜ਼ੀਅੱਲ੍ਹਾਹੂ ਅਨਹੁਮ) ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਨਹੀਂ ਸੀ; ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਨਾ ਤਾਂ ਨਬੀ ਕਰੀਮ (ਸਲ.) ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਆਪ (ਸਲ.) ਦੇ ਸੰਸਾਰ ਤੋਂ ਪਰਦਾ ਫ਼ਰਮਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਹਨਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਦੁਆਵਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਇੱਕ ਮੁਸਲਮਾਨ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਦੁਆ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ ਉਹਨਾਂ ਹੀ ਸਾਧਨਾਂ ਦਾ ਵਸੀਲਾ ਤਲਾਸ਼ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕੁਰਆਨ ਅਤੇ ਸੁੰਨਤ ਤੋਂ ਸਾਬਤ ਹਨ; ਮਿਸਾਲ ਵਜੋਂ, ਅੱਲ੍ਹਾ ਤਾਲਾ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਪਵਿੱਤਰ ਨਾਮਾਂ (اسماء حسنى) ਨਾਲ ਪੁਕਾਰਨਾ, ਆਪਣੇ ਨੇਕ ਅਮਲਾਂ (ਕਰਮਾਂ) ਦਾ ਵਾਸਤਾ ਦੇਣਾ, ਜਾਂ ਇਸ ਵਰਗੇ ਹੋਰ ਜਾਇਜ਼ ਵਸੀਲੇ ਅਖ਼ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ।

ਦੁਆ (ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ)

ਏ ਅੱਲ੍ਹਾ! ਤੂੰ ਆਪਣੇ ਬੰਦੇ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਨਬੀ ਹਜ਼ਰਤ ਮੁਹੰਮਦ (ਸਲੱਲ੍ਹਾਹੂ ਅਲੈਹੀ ਵਸੱਲਮ) 'ਤੇ ਦਰੂਦ-ਓ-ਸਲਾਮ ਨਾਜ਼ਿਲ ਫ਼ਰਮਾ, ਅਤੇ ਆਪ (ਸਲ.) ਦੇ ਖ਼ੁਲਫ਼ਾ-ਏ-ਰਾਸ਼ਦੀਨ, ਆਪ (ਸਲ.) ਦੀਆਂ ਪਾਕੀਜ਼ਾ ਪਤਨੀਆਂ (ਅਜ਼ਵਾਜ਼-ਏ-ਮੁਤਹਰਾਤ) ਜੋ ਮੇਮਿਨਾਂ ਦੀਆਂ ਮਾਵਾਂ ਹਨ, ਆਪ (ਸਲ.) ਦੇ ਤਮਾਮ ਹੋਰ ਸਹਾਬਾ, ਅਤੇ ਕਿਆਮਤ ਤੱਕ ਭਲਾਈ ਦੇ ਨਾਲ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਪੈਰਵੀ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਤੋਂ ਰਾਜ਼ੀ ਹੋ ਜਾ।

ਏ ਅੱਲ੍ਹਾ! ਆਪਣੇ ਜ਼ਿਕਰ, ਆਪਣੇ ਸ਼ੁਕਰ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਬਿਹਤਰੀਨ ਇਬਾਦਤ 'ਤੇ ਸਾਡੀ ਮਦਦ ਫ਼ਰਮਾ। ਏ ਅੱਲ੍ਹਾ! ਸਾਨੂੰ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਅਮਨ-ਓ-ਅਮਾਨ ਅਤਾ ਫ਼ਰਮਾ, ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿੱਚ ਅਮਨ ਅਤੇ ਸਥਿਰਤਾ (ਇਸਤਿਕਰਾਰ) ਦੀ ਨੇਮਤ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖ।

ਏ ਅੱਲ੍ਹਾ! ਸਾਡੇ ਅਮੀਰ (ਸ਼ਾਸਕ) ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਵਲੀ-ਅਹਿਦ (ਯੁਵਰਾਜ) ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਹਿਦਾਇਤ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਦੀ ਤੇਫ਼ੀਕ ਦੇ, ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇਹਾਂ ਦੇ ਅਮਲਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਰਜ਼ਾ (ਖ਼ੁਸ਼ੀ) ਦੇ ਮੁਤਾਬਿਕ ਬਣਾਏ, ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿਹਤ, ਆਫ਼ੀਅਤ ਅਤੇ ਇਮਾਨ ਦਾ

ਲਿਬਾਸ ਪਹਿਨਾ। ਅਤੇ ਇਸ ਮੁਲਕ ਨੂੰ ਅਤੇ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦੇ ਹੋਰ ਤਮਾਮ ਮੁਲਕਾਂ ਨੂੰ ਅਮਨ ਅਤੇ ਸਕੂਨ ਦਾ ਗਹਿਵਾਰਾ (ਕੇਂਦਰ) ਬਣਾਏ।

ਅਤੇ ਸਾਡੀ ਆਖ਼ਰੀ ਪੁਕਾਰ ਇਹੀ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੀ ਤਾਰੀਫ਼ ਅੱਲ੍ਹਾ ਲਈ ਹੀ ਹੈ ਜੋ ਸਾਰੇ ਜਹਾਨਾਂ ਦਾ ਪਾਲਣਹਾਰ ਹੈ।

ਜੁਮੇ ਦੇ ਖ਼ੁਤਬੇ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਕਮੇਟੀ